

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/216860,Wypowiedzenie-przez-Hitlera-deklaracji-polsko-niemieckiej-o-niestosowaniu-przemocy.html>
03.04.2026, 19:35

Wypowiedzenie przez Hitlera deklaracji polsko-niemieckiej o niestosowaniu przemocy

28 kwietnia 1939 r. kanclerz Rzeszy Adolf Hitler, podczas przemówienia w Reichstagu, uznał za nieważną polsko-niemiecką deklarację o niestosowaniu przemocy. Było to jedno z wydarzeń, które doprowadziło do wybuchu II wojny światowej.

[II Wojna Światowa Niemcy Stosunki międzynarodowe](#)

28.04

124.

DEKLARACJA

między Polską a Niemcami o niestosowaniu przemocy, podpisana w Berlinie dnia 26 stycznia 1934 r.

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,
M Y, I G N A C Y M O Ś C I C K I,
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, wiadomem czynimy:

W dniu dwudziestym szóstym stycznia tysiąc dziewięćset trzydziestego czwartego roku podpisana została w Berlinie między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Rzeszy Niemieckiej deklaracja o niestosowaniu przemocy o następującem brzmieniu dosłownem:

Obrazy stron z polskiego Dziennika Ustaw (1934 nr 16 poz. 124) z początkiem dokumentu Deklaracji między...

Preludium

Między marcem 1938 a marcem 1939 r. Hitler zdołał bez jednego wystrzału przyłączyć do Rzeszy Austrię, Kraj Sudetów i Okręg Kłajpedy. Doprowadził też do rozbicia Czechosłowacji. Czechy i Morawy stały się niemieckim protektoratem. Utworzono również marionetkowe państwo słowackie, całkowicie zależne od Rzeszy.

Jednocześnie od jesieni 1938 r. władze w Berlinie coraz wyraźniej formułowały swe oczekiwania wobec Polski. Rzeczpospolita miała się zgodzić na włączenie Wolnego Miasta Gdańska do Rzeszy, budowę eksterytorialnej autostrady i linii kolejowej przez Pomorze, konsultowanie z Niemcami swej polityki zagranicznej, a także przystąpić do paktu antykominternowskiego, wymierzonego w Związek Sowiecki.

Władze polskie nie zamierzały spełniać tych oczekiwań. W ich obliczu dążyły do zacieśnienia sojuszu z Francją i Wielką Brytanią, by w ten sposób zniechęcić Hitlera do eskalacji żądań i ewentualnej wojny. 31 marca 1939 r. brytyjski premier Neville Chamberlain publicznie zapewnił, że jego rząd udzieli Polsce pełnego wsparcia, gdyby ta padła ofiarą działań godzących w jej

niepodległość. Kilka dni później minister spraw zagranicznych RP Józef Beck oświadczył, że Warszawa oferuje Londynowi takie samo wsparcie.

Eskalacja

Dla Hitlera był to wygodny pretekst, by uznać, że przestała obowiązywać polsko-niemiecka deklaracja o niestosowaniu przemocy z 1934 r. Przemawiając 28 kwietnia 1939 r. w Reichstagu, stwierdził - nie mając ku temu podstaw - że tamten układ „został przez Polskę jednostronnie pogwałcony”.

Teoretycznie przywódca Rzeszy wciąż nie wykluczał porozumienia z Warszawą, ale był to w gruncie rzeczy chwyt propagandowy. „Na początku kwietnia wszczęte zostały konkretne przygotowania do wojny z Polską. [...] Rzeczpospolita blokowała ekspansję nazistowskiej Rzeszy w obydwu kierunkach: zachodnim (jako sojuszniczka Francji i Wielkiej Brytanii) i wschodnim (poprzez odmowę współdziałania przeciwko Związkowi Radzieckiemu). Dla Hitlera agresja na Polskę była już sprawą przesądzoną” - zauważa w książce *Stosunki polsko-niemieckie 1938-1939* prof. Stanisław Żerko.

Odpowiedzią na kwietniową mowę Hitlera w Reichstagu było sejmowe wystąpienie Becka z 5 maja 1939 r. Minister dał wówczas do zrozumienia, że Polacy nie znają „pojęcia pokoju za wszelką cenę”.

Polecamy:

- [Marcin Przegiętka, Z Polską małżeństwo z rozsądku, a nie z miłości](#)
- [Inwazja Wehrmachtu na Polskę i zbrodnie niemieckich grup operacyjnych jesienią 1939 roku](#)
- [Hubert Kuberski, Polsko-niemiecka deklaracja o niestosowaniu przemocy](#)
- [Rolf-Dieter Müller, Filip Gańczak, Oferta Hitlera](#)
- [Wykład dr. hab. Bogdana Musiała „Geneza II wojny światowej” - Katowice, 1 września 2022](#)
- [90s. historii: 28 kwietnia 1939 r. Hitler wypowiedział deklarację o niestosowaniu przemocy](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

II wojna światowa, Niemcy, Stosunki międzynarodowe

Artykuł